

mit, at man, dersom man vil have Noget opgivet, som kan have Betydning, skulde indskrænke sig til at sige, at man kunde ønske at faa opført, hvad Kapitalformuens Stilling er ved Begyndelsen af Finantsaaret (Afbrydelse af Berg). Jeg ser, at det ærede Medlem er misfornoiet, men jeg kan ikke høre, hvad han vil (Afbrydelse af Berg). Jeg vil nødig forstyrres mere end høist nødvendigt. Saaledes forholder Sagen sig virkelig; jeg tror ikke, det lader sig benegte. Man kan ikke med nogen Sikkerhed opgive andet end, hvad Kapitalformuen var ved Regnskabsaarets Afslutning før det løbende Finantsaar; alt Andet beror paa Konjekture, som ikke have nogen Værdi. Jeg søger til, at, hvis man vil have et saadant løst Beløb sat op, har det ikke store Vanskeligheder, men det maa da staa klart for de Paagældende, at der ikke opnaas Noget derved. Jeg skal nu forlade dette Spørgsmaal, som jeg dog virkelig vil haabe, at Thinget vil finde helst maa holdes ude, saaledes at vi komme til at opfylde, hvad en Lov, der ikke er meget over et Aar gammel, med Bestemthed og Klarhed har givet, og at den Situation, som kun er kommen frem efter et vanskeligt Arbejde, og om hvilken det fra flere Sider, hvad jeg ved anden Leilighed har bemærket, er blevet udtalt, at man skulde have Glæde deraf, paany skulde kastes ind under Forhandling, men maatte staa hen, indtil man faae, hvad der bliver bragt frem ved de Bestemmelser, som ere givne ved Loven, og ved Ministerens Udførelse af dem. — Jeg skal dernæst gaa over til det andet Spørgsmaal, som foreligger, nemlig det om Skolekontingenterne. Det er allerede leilighedsvis blevet berørt under Forhandlingen igaar af et Par Medlemmer, og jeg kan forsaavidt henholde mig til en Del af, hvad der kom frem fra disse Medlemmers Side, men jeg kan dog ikke undlade at tage i noget nærmere Betragtning de forskellige Uttringer, som forekomme i Mindretallets Betænkning med Hensyn til dette Punkt. Der er flere af disse, som jeg virkelig vilde ønske, Mindretallet ikke havde benyttet, og jeg tror ogsaa, at det kunde vises, at de paa ingen Maade træffe Sandheden. Under Nr. 61 i Betænkningen har Mindre-

tallet opstillet en Beregning, hvorved man kommer til det Resultat, at det Offentlige tilflyder en Sum af 300,000 Rd. til Undervisningen paa Statsinstitutterne, altsaa til Bedste for dem, der, som det hedder, „tilhøre de bedre stillede Samfundsklasser“ eller ere „Børn af formuende Borgere i de Byer, hvor Skolerne ere beliggende“; men hvilke Institutter er det, der omhandles, og hvis Udgifter maa lægges sammen, for at faae det nævnte Beløb ud? Det er Sorø Akademi, de lærde Skoler og mærkværdig nok, tillige Statsseminarierne, der opføres med 42,000 Rd., for at faae Beløbet saa stort som muligt. Jeg kjender jo godt Forestillingerne med Hensyn til Statsseminarierne, da de ved flere Leiligheder ere komne frem, men jeg havde rigtignot ikke troet, at de kunde høre hjemme her; jeg maa tilstaa, at den Forestillingsmaade, at Statsseminarierne skulde henregnes til de Institutter, der søges af de bedre stillede Samfundsklasser og de mere formuende, var mig overraskende. Jeg kan ganske vist ikke nu strax give nogen fuldstændig Fortegnelse i den Henseende, men jeg har her en Udgjørelse for et af Seminarernes Bedkommende, nemlig det i Ekaarup, af, hvorledes Forholdet der har stillet sig for de sidste 20 Aar, nemlig fra 1851—71, og denne Udgjørelse giver det mærkelige Resultat, at af de 560 Elever vare de 97 pCt. Sønner af Gaardmænd og navnlig af Besidderne af mindre, halve og fjerdedels Gaarde, som det hedder, af Indfiddere, Husmænd, Arbejdere, Haandværkere, Søfolk og Skolelærere; medens kun 3 pCt. af Eleverne vare Sønner af Proprietærer, Præster eller Læger. Det synes mig dog at være en besynderlig Udfattelse at sige, at vi her have en Institution, som er bestemt for de bedre stillede Samfundsklasser, for formuende Forældres Børn. Naar jeg fra denne Institution gaar til den anden, nemlig de lærde Skoler, er det ogsaa ganske vist, at man befinder sig i en underlig Misforstaaelse, naar man tror, at de kun have Betydning for disse velstaaende Forældres Børn; og laa her viser det sig, at det er meget langt fra at være Tilfældet. Efter en Optegnelse, som jeg her har angaaende Uddeling af Beneficier i de forskellige Skoler med Undtagelse af Sorø Akademi,